(مج) کلّیّه انبیا بر دو قسمند

سؤال

کلّیّه انبیا بر چند قسمند ؟

جواب

کلّیّه انبیا بر دو قسمند قسمی نبيّ بالاستقلالند و متبوع و قسمی دیگر غیر مستقلّ و تابع . انبیای مستقلّه اصحاب شریعتند و مؤسّس دور جدید که از ظهور آنان عالم خلعت جدید پوشد و تأسیس دین جدید شود و کتاب جدید نازل گردد و بدون واسطه اقتباس فیض از حقیقت الوهیّت نمایند نورانیّتشان نورانیّت ذاتیّه است مانند آفتاب که بذاته لذاته روشن است و روشنائی از لوازم ذاتیّه آن مقتبس از کوکبی دیگر نیست . این مطالع صبح احدیّت منبع فیضند و آینه ذات حقیقت. و قسمی دیگر از انبیا تابعند و مروّج زیرا فرعند نه مستقلّ اقتباس فیض از انبیای مستقلّه نمایند و استفاده نور هدایت از نبوّت کلّیّه کنند مانند ماه که بذاته لذاته روشن و ساطع نه ولی اقتباس انوار از آفتاب نماید . آن مظاهر نبوّت کلّیّه که بالاستقلال اشراق نموده‌اند مانند حضرت ابراهیم حضرت موسی حضرت مسیح و حضرت محمّد و حضرت اعلی و جمال مبارک و امّا قسم ثانی که تابع و مروّجند مانند سلیمان و داود و اشعیا و ارمیا و حزقیا . زیرا انبیای مستقلّه مؤسّس بودند یعنی تأسیس شریعت جدیده کردند و نفوسی را خلق جدید نمودند و اخلاق عمومیّه

را تبدیل کردند و روش و مسلک جدید ترویج نمودند کور جدید شد و تشکیل دین جدید گردید ظهور آنان مانند موسم ربیع است که جمیع کائنات ارضیّه خلعت جدید پوشند و حیات جدید یابند و امّا قسم ثانی انبیا که تابعند این نفوس ترویج شریعة الله نمایند و تعمیم دین الله و اعلای کلمة الله از خود قوّت و قدرتی ندارند بلکه از انبیای مستقلّه استفاده نمایند .